

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
Протокол від 29.08.2019 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від 30.08.2019 №127

**Освітня програма
Червонослобідського закладу
загальної середньої освіти
I-III ступенів № 1
Червонослобідської сільської ради
Черкаської області
на 2021-2022 навчальний рік**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Пояснювальна записка	3
РОЗДІЛ II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	7
РОЗДІЛ III. Загальний обсяг навчального навантаження	8
РОЗДІЛ IV. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями	12
РОЗДІЛ V. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм	25
РОЗДІЛ VI. Форми організації освітнього процесу та методи навчання	29
РОЗДІЛ VII. Опис інструментарію оцінювання	35
ДОДАТКИ	40
Таблиця 1. Навчальний план для учнів 2-4 класів, що навчаються за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»	40
Таблиця 2. Навчальний план для учнів 1-2 класів	41
Таблиця 3. Навчальний план для учнів 3-4 класів	42
Таблиця 4. Навчальний план для учнів 5-9 класів	43
Таблиця 5. Навчальний план для учнів 5-9 класів, що поглиблено вивчають англійську мову	44
Таблиця 6. Навчальний план для учнів 10-11 класів	45
Таблиця 7. Індивідуальний навчальний план для учнів 3 класу	46
Таблиця 8. Індивідуальний навчальний план для учня 8 класу	47

РОЗДІЛ І

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тип навчального закладу: заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 1.

Мова навчання – українська.

Режим роботи – п'ятиденний.

Прогнозована кількість класів – 24, учнів – 440.

Червонослобідський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 1 Червонослобідської сільської ради Черкаської області у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», законодавчими актами України, указами Президента України, Постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад та власним Статутом.

У відповідності до чинного законодавства Червонослобідський ЗЗСО І-ІІІ ступенів № 1 здійснює свою діяльність відповідно до наступних рівнів:

І ступінь – початкова школа 1-4 класи, термін навчання 4 роки.

ІІ ступінь – основна школа 5-9 класи, термін навчання 5 років із поглибленим вивченням англійської та української мов.

ІІІ ступінь – старша школа 10-11 класи, термін навчання 2 роки, профільне навчання з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти.

Профілі навчання – англійська мова, німецька мова, українська мова.

В закладі освіти організована

- **сімейна (домашня) форма навчання.** Вона діє для учнів, чий батьки хочуть і готові самостійно організувати навчання вдома. Проте учня зараховують до школи та закріплюють за певним класом відповідно до заяви батьків. Вчителі, що працюють в даному класі відслідковують його навчальний прогрес. Знання учня мають відповідати Державному стандарту. Формувальне та підсумкове оцінювання здійснюється 4 рази на рік.

- **Педагогічний патронаж** передбачений для учнів, які за станом здоров'я не можуть з'являтися у школі щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні або потребують навчання біля лікарняного ліжка. Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід учня з боку вчителя. Проте велику частину матеріалу учень має опрацювати самостійно.

- **Інклюзивне навчання** – спосіб отримання освіти, у який учні з особливими освітніми потребами (ООП) навчаються в загальному освітньому середовищі за місцем свого проживання.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);
- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями: розвиток мовлення; корекція розвитку; соціально-побутове орієнтування. Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом.

Освітня програма Червонослобідського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 1 Червонослобідської сільської ради Черкаської області на 2021/2022 навчальний рік розроблена відповідно до ст.33 закону України «Про освіту», ст.15, 38, 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р).

Освітня програма враховує вимоги Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової школи»), наказу МОН України від 02.11.2016 № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 16.01.2017 № 67), наказу МОН України від 14.08.2017 № 1171 «Про завершення I етапу всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-

педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.

Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році, затверджені листом МОН від 11.08.2020 №1/9-430, лист Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради від 14.08.2020 №063-4508 «Про структуру 2020-2021 навчального року»; Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (постанова Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001 №63).

У зв'язку із світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, яка розпочалась у 2020 році, що також має місце в Україні, та необхідністю ведення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, забезпечення якісного виконання освітньої програми в 2021/2022 навчальному році в школі можливе впровадження дистанційного навчання за допомогою платформ Zoom, Google.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які працюватимуть за цією освітньою програмою.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- забезпечення наступності освітніх програм усіх рівнів;
- створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
- забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи;
- забезпечення якісного виконання освітньої програми в умовах дистанційного навчання під час введення карантину.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002

за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами МОН від 09.10.2020 №572, від 17.08.201 №921, від 08.04.2016 №401).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, 5-11-х – 45 хвилин.

Години фізичної культури в 1-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 №409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №664, №1465.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

РОЗДІЛ II

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. До 2 класу (у разі переходу дитини з одного закладу загальної середньої освіти, де навчання було організовано за іншою освітньою програмою, до того закладу освіти, який реалізовує Програму) зараховують тих, хто завершив навчання у 1 класі за будь-якою чинною освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Зарахування учнів до проєктного класу науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють.

Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті розпочинається, як правило, із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, можуть навчатися в проєктних класах цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в Проєкті з іншого віку (Закон України «Про освіту», стаття 12).

До здобуття другого (основного) циклу початкової освіти в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту на першому (адаптаційно-ігровому) циклі у 1–2-х класах Проєкту.

РОЗДІЛ III

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

До освітньої програми Червонослобідського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 додано навчальні плани, згідно яких буде організовано освітній процес учнів 1-11 класів (додаток, таблиці 1-6).

Обсяг потижневого навчального навантаження за освітніми галузями НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЕКТ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	2-А	3-А	4-А
Мовно-літературна	7	7	7
Математична	5	5	5
Природнича, соціальна, технологічна, здоров'язберезувальна, громадянська та історична	5	5	5
Фізкультурна	3	3	3
Мистецька	2	2	2
Іншомовна освіта	3	3	3
Інформатична		1	1
Всього	25	26	26

1-4 КЛАСИ

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень			
	1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.
Мовно-літературна	7	7	7	7
Математична	5	5	6	6
Природнича, соціальна, технологічна, інформативна, здоров'язберезувальна, громадянська та історична	4	4	4	4
Фізкультурна	3	3	3	3
Мистецька	2	2	2	2
Іншомовна освіта	2	3	3	3
Інформатична		1	1	1
Всього	23	25	26	26

5-9 КЛАСИ

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень у класах				
	5 кл.	6 кл.	7 кл.	8 кл.	9 кл.
Інваріантна складова					
Мови і літератури	10,5	12	9,5	9	9
Суспільствознавство	1	2	2	2,5	3,5
Мистецтво	2	2	2	1	1
Математика	4	4	4	4	4
Природознавство	2	4	7,5	8	8,5
Технології	3	3	2	3	3
Здоров'я і фізична культура	4	4	4	4	4
Всього	26,5	29,5	31	31,5	33

5-9 КЛАСИ З ПОГДИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень у класах		
	5-А	8-А	9-А
Інваріантна складова			
Мови і літератури	14,5	13	13
Суспільствознавство	1	2,5	3,5
Мистецтво	1	0,5	0,5
Математика	4	4	4
Природознавство	2	8	8,5
Технології	3	3	3
Здоров'я і фізична культура	4	3,5	3,5
Всього	29,5	34,5	36

10-11 КЛАСИ

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень у класах		
	10-А	10-Б	11 кл.
Інваріантна складова			
Мови і літератури	13	11	13
Суспільствознавство	4,5	4,5	2,5
Мистецтво		2	
Математика	3	3	3
Природознавство	8	8	9
Технології	3	1	3
Здоров'я і фізична культура	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5
Всього	36	34	35

Варіативна складова**5-9 КЛАСИ**

Курси за вибором	Клас	Кіл. год. на тижд.
Досліджуємо живу природу	5-А	0,5
Російська мова	5-А	1
Сходинки орфографії	5-Б	1
Казкова мозаїка	5-Б	1
Досліджуємо живу природу	5-Б	0,5
Російська мова	5-Б	1
Основи хімічних знань	6-А	1
Рослини та гриби	6-А	1
Російська мова	6-А	1
Основи хімічних знань	6-Б	1
Рослини та гриби	6-Б	1
Російська мова	6-Б	1
Тварини	7-А	0,5
Цікава хімія	7-А	1
Російська мова	7-А	1
Тварини	7-Б	0,5
Цікава хімія	7-Б	1
Російська мова	7-Б	1
Основи хімічних технологій	8-А	0,5
Російська мова	8-А	1
Основи хімічних технологій	8-Б	1
Російська мова	8-Б	1
Практикум з правопису української мови	8-Б	1
Практикум з правопису української мови	9-Б	1
Російська мова	9-Б	1
Ідентифікація органічних речовин	9-Б	1

10-11 КЛАСИ

Факультативи	Клас	Кіл. год. на тижд.
Готуємось до ЗНО	10-Б	1
Практикум із синтаксису української мови	10-Б	1
Фінансова грамотність	10-Б	1
Розв'язування задач з хімії	10-Б	1
Готуємось до ЗНО	11	1
Практикум із синтаксису української мови	11	1

Загальний обсяг годин

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- для 5-х класів – 1085 (5-А) годин/навчальний рік,
1050 (5-Б) годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1260 (8-А) годин/навчальний рік,
1207,5 (8-Б) годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік,
- для 10-х класів – 1260 (10-А) годин/навчальний рік,
1330 (10-Б) годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

РОЗДІЛ IV

ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 1-4 класів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання є внеском у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	Уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3	Математична компетентність	Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій,	Формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5	Інноваційність	Відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити

		професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6	Екологічна компетентність	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8	Навчання впродовж життя	Опанування уміннями і навичками , необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
9	Громадянські та соціальні компетентності	Навчання ідеям демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10	Культурна компетентність	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11	Підприємливість та фінансова грамотність,	Ініціативність , готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються засобами усіх предметів освітньої програми. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-9 класів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізовує вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання є внеском у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>

2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у</p>

	компетентності у природничих науках і технологіях	довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6.	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7.	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати

		<p>різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8.	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні</p>

		<p>наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>
--	--	--

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; iх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- органiзацiю навчального середовища (зміст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соціального i фiзичного середовища навчання);

- окремі предмети (виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласнi та загальношкiльнi проекти). Роль окремих предметiв в освітньому процесі за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змісту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, iх</p>

	<p>збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 10-11 класів

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури; суспільствознавство; мистецтво; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Тексти навчальних програм розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.

В рамках навчальних програм подано: очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти); пропонований зміст предмета; реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній; внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Освітня програма забезпечує досягнення здобувачами освіти результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетенцій, визначених Законом України «Про освіту».

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і</p>

		<p>розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у</p>

	компетентності у природничих науках і технологіях	довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення;

		<p>аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<p>й</p> <p>Екологічна безпека</p> <p>сталій розвиток</p>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

і Підприємливість фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

РОЗДІЛ V

ПЕРЕЛІК ВАРІАНТІВ ТИПОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ТА МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

У 2021/2022 навчальному році освітня програма школи розроблена на основі:

- 2-А, 3-А, 4-А – Типової освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України»;
- 1-А, 1-Б, 2-Б, 2-В – Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна (наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019);
- 3-Б, 3-В – за Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна (наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019);
- для 5-9-х класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН України від 20.04.2018 №405)
 - 5-Б, 6-А, 6-Б, 7-А, 7-Б, 8-Б, 9-Б (таблиця 1),
 - 5-А, 8-А, 9-А (таблиця 3);
- для 10-11-х класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН України від 20.04.2018 №408, у редакції наказу МОН України від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464), таблиця 2, 3.

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

№ п/п	Назва навчальної програми	Затверджена
1	Українська мова	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
2	Українська література	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
3	Історія	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
4	Математика	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
5	Фізика	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
6	Хімія	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
7	Біологія	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
8	Інформатика для учнів 5-9 класів, які вивчали інформатику у 2-4 класах	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
9	Іноземні мови	Наказом МОН України

		від 07.06.2017 № 804
10	Географія	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
11	Зарубіжна література	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
12	Мистецтво	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
13	Трудове навчання	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
14	Природознавство	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
15	Фізична культура	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
16	Правознавство	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
17	Основи здоров'я	Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804

**Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти
III ступеня**

№ п/п	Назва навчальної програми	Затверджена
1.	Українська мова	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
2.	Українська література	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
3.	Зарубіжна література	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
4.	Іноземні мови	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
5.	Історія України	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
6.	Всесвітня історія	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

9.	Біологія і екологія	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
10.	Географія	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
11.	Фізика (авторський колектив під керівництвом Локтева В.М.)	Наказом МОН України від 24.11.2017 № 1539
12.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.Я.)	Наказом МОН України від 24.11.2017 № 1539
13.	Хімія	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
14.	Інформатика	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
15.	Мистецтво	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
16.	Фізична культура	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
17.	Захист України	Наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

До варіативної складової введено:

- Омельчук С. Практикум з правопису української мови - рекомендовано МОНмолодьспорт України (лист № 1.4/18-Г-361 від 29.06.2010).- К.: Грамота, 2011.

- Фролова Т.Я. Програма з російської мови (курс за вибором) – рекомендовано МОН України (лист № 1/П-7504 від 06.08.2010).

- Носаєва І.П. Люби і знай свій рідний край. Досліджуємо живу природу. Програма спецкурсу з біології – затверджено Радою методичного кабінету (протокол № 3 від 26.06.2017).

- Носаєва І.П. Люби і знай свій рідний край. Рослини та гриби. Програма спецкурсу з біології – затверджено Радою методичного кабінету (протокол № 3 від 26.06.2017).

- Носаєва І.П. Люби і знай свій рідний край. Тварини. Програма спецкурсу з біології – затверджено Радою методичного кабінету (протокол № 3 від 26.06.2017).

- Шупліна О.О. Основи хімії технологій. Програма спецкурсу з хімії – затверджено Радою методичного кабінету (протокол № 3 від 26.06.2017).

- Шупліна О.О. Ідентифікація органічних речовин. Програма спецкурсу з хімії – затверджено Радою методичного кабінету (протокол № 3 від 26.06.2017).
- Скринник О.М. Січкач С.І. Сходинки орфографії. Програма факультативного курсу для учнів 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів – Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах (лист ІМЗО № 2.1/12-Г-898 від 22.12.2016).
- Костенко О., Майсус Л., Тітлова В. Казкова мозаїка. Програми курсів за вибором і факультативів із зарубіжної літератури – рекомендовано МОН України (лист МОН України від 29.05.2015 № 14.1/12-Г- 333).
- Замулко О., Смаглюк Ю. Цікава хімія. Програма факультативного курсу – рекомендовано МОН України (лист МОН України №1/9-503 від 20.08.2018).
- Кушнір Г., Сірко І. Основи хімічних знань. Програма факультативного курсу – рекомендовано МОН України (лист МОН України №1/9-503 від 20.08.2018).
- Глоба С.Л. Практикум із синтаксису української мови - рекомендовано МОНмолодьспорт України (лист № 2.1/12-Г-540 від 12.07.2016). - К.: Грамота, 2011.
- Смовженко Т.С., Кузнецова А.Я., Фінансова грамотність. Програма курсу за вибором - рекомендовано МОН України (лист МОН України №1/9-503 від 20.08.2018).
- Вороненко Т.І. Розв'язування задач з хімії. Навчальні програми курсів за вибором та факультативів з хімії – рекомендовано МОН України (лист МОН України №1/9-503 від 20.08.2018).
- Апостолова Г.В. Готуємось до ЗНО – схвалено МОН України (наказ № 1021 від 28.10.2010). – Х.: Ранок, 2011.

РОЗДІЛ VI

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основні форми організації освітнього процесу в 1-4 класах: різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу кожен вчитель уточнює та розширює відповідно до змісту окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів освітнього процесу вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Форми організації освітнього процесу в 5-9 класах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок - дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться практичні заняття та лабораторні роботи. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях та заняттях із практикуму. Практичне заняття – це така форма організації освітнього процесу, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, про виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також

можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Форми організації освітнього процесу в 10-11 класах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги,

квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій

освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

РОЗДІЛ VII

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти в 1-4 класах

1. Навчальні досягнення учнів у закладі освіти оцінюють відповідно до вимог законодавства.

2. Навчальні досягнення учнів 1-4 класів оцінюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

3. Для відстеження результатів навчання учнів у школі проводиться моніторинг навчальних досягнень учнів – один раз на семестр; моніторинг наступності між ланками освіти за окремим планом – на початку та наприкінці навчального року. Результати моніторингу оприлюднюються на офіційному сайті школи.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

формульованого оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних** про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних здійснювати під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути: за формою - *індивідуальною, груповою, фронтальною*; за способом виконання - *усною* (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), *письмовою* (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), *практичною* (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо), *програмованою* (з

використанням електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти). З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

Результат оцінювання особистісних надбань виражається у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – або вербальною оцінкою, або рівневою оцінкою за вибором закладу загальної середньої освіти на підставі рішення його педагогічної ради.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/ електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти 5-9 класів

1. Навчальні досягнення учнів у школі оцінюють відповідно до вимог законодавства.

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);

- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08.05.2019 № 621), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496.

2. Навчальні досягнення учнів 5-11-х класів оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затверджених наказом міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13.04.2011 № 323 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.05.2011 за № 566/19304, наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

3. Основні види оцінювання здобувачів освіти — поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

4. Поточний контроль здійснюють шляхом виконання різних видів завдань, передбачених навчальною програмою, зокрема для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти протягом семестру.

5. Окрім того, поточний контроль здійснюють під час практичних та лабораторних занять, а також за результатами перевірки контрольних, самостійних робіт, індивідуальних завдань.

6. Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюють шляхом державної підсумкової атестації у формах згідно із Порядком проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН від 07.12.2018 № 1369.

7. Для відстеження результатів навчання учнів у школі проводиться

- моніторинг навчальних досягнень учнів — один раз на семестр;
- моніторинг наступності між ланками освіти за окремим планом — на початку та наприкінці навчального року.

Результати моніторингу оприлюднюються на офіційному сайті школи.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли в результаті вивчення навчального матеріалу учень;

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається. **Семестрове оцінювання** здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових

оцінок. **Річна оцінка** не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Наголошуємо, що відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, річне оцінювання може коригуватись.

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти 10-11 класів

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли в результаті вивчення навчального матеріалу учень;

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький

характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається. **Семестрове оцінювання** здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. **Річна оцінка** не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Наголошуємо, що відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, річне оцінювання може коригуватись.

ДОДАТКИ

Таблиця 1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН I ступінь навчання (2-4 клас) НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЄКТ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень			Разом
		2-А	3-А	4-А	
Мовно-літературна	Українська мова	6	6	6	18
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	9
Математична	Математика	3+1	4	4	12
Мовно-літературна (література)	Я пізнаю світ*	8+1	8+1	8+1	27
Математична					
Природнича					
Соціальна і здоров'я-збережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Фізкультурна					
Мистецька					
Інформатична					
Інформатична					
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	1,5
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	1,5
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2	6
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		22	23	23	68
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25	26	26	77

* Розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ»:

мовно-літературна освітня галузь – 1 год/тижд.;

природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі – разом 4 год/тижд.;

математична освітня галузь – 1 год/тижд.;

мистецька освітня галузь – 1 год/тижд.;

фізкультурна освітня галузь – 1 год/тижд.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
I ступінь навчання (1-2 клас)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				Разом
	1-А	1-Б	2-Б	2-В	
Інваріантна складова					
Українська мова	5	5	5	5	20
Іноземна мова	2	2	3	3	10
Математика	3+1	3+1	3+1	3+1	12+4
Я досліджую світ*	7	7	7	7	28
Інформатика в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»			1	1	2
Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього	22+1	22+1	24+1	24+1	92+4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20	22	22	84
Всього фінансується	23	23	25	25	96

* Розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета:

1 клас

мовно-літературна освітня галузь – 2 год/тижд.;

математична освітня галузь – 1 год/тижд.;

природнича, технологічна, інформативна, соціальна, здоров'язбережна громадянська, історична освітні галузі – 4 год/тижд.

2 клас

мовно-літературна освітня галузь – 2 год/тижд.;

математична освітня галузь – 1 год/тижд.;

природнича, технологічна, інформативна, соціальна, здоров'язбережна громадянська, історична освітні галузі – 5 год/тижд.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
I ступінь навчання (3-4 клас)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				Разом
	3-Б	3-В	4-Б	4-В	
Інваріантна складова					
Українська мова	5	5	5	5	20
Іноземна мова	3	3	3	3	12
Математика	4+1	4+1	4+1	4+1	16+4
Я досліджую світ*	7	7	7	7	28
Інформатика	1	1	1	1	4
Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього	25+1	25+1	25+1	25+1	100+4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	23	23	92
Всього фінансується	26	26	26	26	104

* Розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета:
мовно-літературна освітня галузь – 2 год/тижд.;
математична освітня галузь – 1 год/тижд.;
природнича, технологічна, інформативна, соціальна, здоров'язбережна громадянська, історична освітні галузі – 4 год/тижд.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
II ступінь навчання (5-9 класи)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах							Разом
		5-Б	6-А	6-Б	7-А	7-Б	8-Б	9-Б	
Інваріантна складова									
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5 +0,5	3,5 +0,5	2,5	2,5	2	2	19,5+1
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	14
	Англійська мова	3	3	3	3	3	3	3	21
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	14
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1	1	1,5	1,5	8
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1	1	1	6
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	-	-	5
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	-	-	5
	Мистецтво	-	-	-	-	-	1	1	2
Математика	Математика	4	4	4	-	-	-	-	12
	Алгебра	-	-	-	2	2	2	2	8
	Геометрія	-	-	-	2	2	2	2	8
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-	-	-	2
	Біологія	-	2	2	2	2	2	2	12
	Географія	-	2	2	2	2	2	1,5	11,5
	Фізика	-	-	-	2	2	2	3	9
	Хімія	-	-	-	1,5	1,5	2	2	7
Технології	Трудове навчання	2	2	2	1	1	1	1	10
	Інформатика	1	1	1	1	1	2	2	9
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	7
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	21
Разом		26,5	29,5	29,5	31	31	31,5	33	212
Курси за вибором									
	Російська мова	1	1	1	1	1	1	1	7
	Сходинки орфографії	1	-	-	-	-	-	-	1
	Казкова мозаїка	1	-	-	-	-	-	-	1
	Практикум з правопису української мови	-	-	-	-	-	1	1	2
	Досліджуємо живу природу	0,5	-	-	-	-	-	-	0,5
	Рослини та гриби	-	1	1	-	-	-	-	2
	Тварини	-	-	-	0,5	0,5	-	-	1
	Основи хімічних знань	-	1	1	-	-	-	-	2
	Цікава хімія	-	-	-	1	1	-	-	2
	Основи хімічних технологій	-	-	-	-	-	1	-	1
	Ідентифікація органічних речовин	-	-	-	-	-	-	1	1
	Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	28	31	31	32	32	33	33	220
	Всього (без урахування поділу класів на групи)	30	33	33	33,5	33,5	34,5	36	233,5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
II ступінь навчання (5-9 класи)
Поглиблене вивчення іноземної мови

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			Разом
		5-А погл. англ. мова	8-А погл. англ. мова	9-А погл. англ. мова	
Інваріантна складова					
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2	2	7,5
	Українська література	2	2	2	6
	Англійська мова	5	5	5	15
	Німецька мова	2	2	2	6
	Зарубіжна література	2	2	2	6
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5	4
	Всесвітня історія	-	1	1	2
	Основи правознавства	-	-	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	0,5	0,5	2
Математика	Математика	4	-	-	4
	Алгебра	-	2	2	4
	Геометрія	-	2	2	4
Природознавство	Природознавство	2	-	-	2
	Біологія	-	2	2	4
	Географія	-	2	1,5	3,5
	Фізика	-	2	3	5
	Хімія	-	2	2	4
Технології	Трудове навчання	2	1	1	4
	Інформатика	1	2	2	5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	0,5	0,5	2
	Фізична культура	3	3	3	9
Разом		29,5	34,5	36	100
Курси за вибором					
Російська мова		1	1	-	2
Досліджуємо живу природу		0,5	-	-	0,5
Основи хімітехнологій		-	0,5	-	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28	33	33	94
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31	36	36	103

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

III ступінь навчання (10-11 класи)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			Разом
	10-А англ. мова нім. мова	10-Б укр. мова та літерат.	11 англ. мова нім. мова	
Інваріантна складова				
Українська мова	2	2+2	2	6+2
Українська література	2	2+2	2	6+2
Англійська мова	2+3	2	2+3	6+6
Німецька мова	3	-	3	6
Зарубіжна література	1	1	1	3
Історія України	1,5	1,5	1,5	4,5
Всесвітня історія	1	1	1	3
Громадянська освіта	2	2	-	4
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	3	9
Біологія і екологія	2	2	2	6
Географія	1,5	1,5	1	4
Фізика	3	3	3	9
Астрономія	-	-	1	1
Хімія	1,5	1,5	2	5
Технології	2	-	1	3
Мистецтво	-	2	-	2
Інформатика	1	1	2	4
Фізична культура	3	3	3	9
Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5	4,5
Разом	36	34	35	105
Факультативи				
Готуємось до ЗНО	-	1	1	2
Практикум із синтаксису української мови	-	1	1	2
Фінансова грамотність	-	1	-	1
Розв'язування задач з хімії	-	1	-	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33	33	99
Всього (без урахування поділу класів на групи)	36	38	37	111

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

учнів 3 класу з інтелектуальними порушеннями
індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		Разом
	3-Б	3-В	
Інваріантна складова			
Українська мова	1	1	2
Літературне читання	1	1	2
Математика	2	2	4
Я досліджую світ	2	2	4
Музичне мистецтво	1	1	2
Образотворче мистецтво	0,5	0,5	1
Трудове навчання	0,5	0,5	1
Фізична культура	0,5	0,5	1
Корекційно-розвиткові заняття			
Розвиток мовлення	0,5	0,5	1
Соціально-побутове орієнтування	1	1	2
Усього	10	10	20

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

учня 8 класу з ЗПР
індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		8-Б
Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	1
	Українська література	1
	Англійська мова	1
	Зарубіжна література	1
Суспільствознавство	Історія України	0,5
	Всесвітня історія	0,5
Мистецтво	Мистецтво	0,5
Математика	Алгебра	1
	Геометрія	1
Природознавство	Біологія	1
	Географія	1
	Фізика	1
	Хімія	1
Технології	Трудове навчання	0,5
	Інформатика	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	0,5
Корекційно-розвиткові заняття		
Корекція розвитку		0,5
Разом		14